

Verksamhetsredogörelse 2025

Hälsö- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Medical Responsibility Board

Innehåll

HSAN:s uppgifter	3
Verksamheten.....	4
Inkomna och avgjorda ärenden.....	5
Om de avgjorda ärendena	6
Nämnd- och ordförandebeslut	6
Antal prövade ärenden initierade av IVO	7
Behörighetsinskränkningar.....	8
På vilka grunder har beslut om behörighetsåtgärder meddelats?	9
Prövotid.....	9
Återkallelse av legitimation	10
Övrigt	11
Underrättelser via IMI	11
Ärendebalans	11
Remisser	12
Sammanträden	12
Beslut om verksamhetsredogörelse för kalenderåret 2025	13

HSAN:s uppgifter

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds (HSAN) uppgifter regleras i förordningen (2011:582) med instruktion för Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (instruktionen).

Enligt 1 § första stycket instruktionen ska HSAN pröva ärenden enligt 8 kap. 1–12 §§ patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, dvs. behörighetsfrågor avseende legitimerad personal inom hälso- och sjukvården. HSAN prövar följande frågor.

- prøvotid
- återkallelse av legitimation
- återkallelse av annan behörighet
- indragning/begränsning av förskrivningsrätt
- föreläggande om läkarundersökning
- ny legitimation när yrkesutövarens legitimation är återkallad
- ny behörighet när yrkesutövarens behörighet är återkallad

Enligt 1 § andra stycket instruktionen ska HSAN medverka till att stärka patientsäkerheten inom hälso- och sjukvården inklusive tandvården.

Enligt 6 § instruktionen ska HSAN senast den 22 februari varje år lämna en redogörelse till regeringen om sin verksamhet under det senaste kalenderåret samt om kostnaderna för verksamheten.

Verksamheten

Verksamheten vid HSAN är helt och hållet efterfrågestyrd, dvs. styrs av antalet inkomna anmälningar och ansökningar. Anmälan kan göras av Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Justitieombudsmannen (JO) och Justiekanslern (JK). Ansökan om ny legitimation, ny behörighet att förskriva läkemedel, återkallelse av legitimation samt indragning/begränsning av förskrivningsrätt kan göras av den yrkesutövare som saken gäller. HSAN kan inte på eget initiativ ta upp frågor som rör yrkesutövare inom hälso- och sjukvården.

Inkomna och avgjorda ärenden

Vid årets början uppgick antalet pågående ärenden till 189. Under år 2025 har det till HSAN kommit in totalt 314 ärenden. Antalet inkomna ärenden under åren 2023 till 2025 framgår av tabell 1.

Tabell 1 **Antalet inkomna ärenden**

År	Antal ärenden
2023	255
2024	311
2025	314

Vad som yrkats i ärendena framgår av tabell 2. Enbart förstahandsyrkanden redovisas. Som framgår av tabellen överstiger antalet yrkade behörighetsåtgärder antalet ärenden. Det beror på att det i ett ärende kan finnas flera förstahandsyrkanden.

Tabell 2 **Yrkanden**

Yrkanden	2023	2024	2025
Föreläggande om läkarundersökning	1	-	2
Prövotid	66	102	133
Återkallelse av legitimation	82	107	109
Återkallelse av legitimation på egen begäran	46	37	43
Indragning/begränsning av förskrivningsrätt	13	10	22
Indragning/begränsning av förskrivningsrätt på egen begäran	3	9	3
Ansökan om ny legitimation	29	38	40
Ansökan om ny förskrivningsrätt	11	5	5
Övrigt	9 ¹	11 ²	5 ³
Totalt antal yrkanden	260	319	362

Av de under år 2025 inkomna ärendena har 221 ärenden sin grund i anmälningar från IVO, se tabell 3.

Tabell 3 **Antalet anmälningar från IVO**

År	Anmälningar från IVO
2023	164
2024	222
2025	221

¹ Sju yrkanden om interimistisk återkallelse av legitimation och två yrkanden om interimistisk indragning av förskrivningsrätt

² Sju yrkanden om interimistisk återkallelse av legitimation och fyra yrkanden om interimistisk indragning av förskrivningsrätt

³ Fem yrkanden om interimistisk återkallelse av legitimation

Om de avgjorda ärendena

Nämnd- och ordförandebeslut

Enligt PSL ska beslut i behörighetsärenden som huvudregel fattas av nämnden. Ordföranden får dock, med vissa i lagen angivna undantag, ensam fatta beslut i ärenden om:

1. frågor som innebär att ett ärende inte avgörs i sak,
2. återkallelse på egen begäran av legitimation eller behörighet, och
3. återkallelse av legitimation då den legitimerade inte har följt ett föreläggande om läkarundersökning.

Av tabell 4 framgår fördelningen mellan nämnd- och ordförandebeslut.

Tabell 4 Fördelning nämnd- och ordförandebeslut

Beslutstyp	2023	2024	2025
Nämndebeslut	228	264	280
Ordförandebeslut	49	49	38
- varav prövning i sak	42	34	32
- avskrivna/avvisade	7	15	6
Totalt antal beslut	277	313	318
- andel nämndebeslut %	82	85	88
- andel ordförandebeslut %	18	15	12

Antal prövade ärenden initierade av IVO

Antalet ärenden initierade av IVO och andelen bifall i denna grupp framgår av tabell 5.

Tabell 5 Avgjorda ärenden initierade av IVO

Ärenden	2023	2024	2025
Antal prövade ärenden	195	217	229
Antal bifall (inklusive ärenden där yrkanden delvis bifallits)	184	204	221
Antal avslag/avvisning/avskrivning	11	13	8
Andel bifall %	94	94	97
Andel avslag/avvisning/avskrivning %	6	6	3

Behörighetsinskränkningar

Antal behörighetsinskränkningar i form av återkallade legitimationer, begränsning eller indragning av förskrivningsrätt och beslutade prøvotider framgår av tabell 6, 7 och 8 nedan. I tabellerna redovisas också vilka yrkeskategorier som blivit föremål för de olika åtgärderna och i vilken omfattning.

Tabell 6 Återkallade legitimationer

Yrke	2023	2024	2025
Läkare	55	48 ⁴	64 ⁵
Sjuksköterskor och barnmorskor	39	54 ⁶	56 ⁷
Tandläkare	15	17	13
Övriga	18	15 ⁸	14
Totalt	127	134 ⁹	147 ¹⁰

Tabell 7 Indragningar/Begränsningar av förskrivningsrätt

Yrke	2023	2024	2025
Läkare	18	19	16 ¹¹
Tandläkare	2	1	2
Totalt	20	20	18

Tabell 8 Prövotid

Yrke	2023	2024	2025
Läkare	35	34	38
Sjuksköterskor och barnmorskor	38	52	49
Tandläkare	6	6	8
Övriga	9	9	15
Totalt	88	101 ¹²	110 ¹³

⁴ Två legitimationer har återkallats interimistiskt.

⁵ Fyra legitimationer har återkallats interimistiskt.

⁶ En legitimation har återkallats interimistiskt.

⁷ En legitimation har återkallats interimistiskt.

⁸ En legitimation som naprapat har återkallats interimistiskt.

⁹ Antalet återkallade legitimationer är fler än besluten om återkallad legitimation. Två av besluten räknas två gånger eftersom besluten gäller två legitimationer, sjuksköterska och barnmorska.

¹⁰ Fem av besluten räknas två gånger eftersom besluten gäller två legitimationer, fyra stycken sjuksköterska och barnmorska och en läkare och sjuksköterska.

¹¹ En förskrivningsrätt har dragits in interimistiskt.

¹² Fyra av besluten räknas två gånger eftersom besluten gäller två legitimationer, sjuksköterska och barnmorska.

¹³ Fyra av besluten räknas två gånger eftersom besluten gäller två legitimationer, sjuksköterska och barnmorska, läkare och sjuksköterska, psykolog och psykoterapeut, läkare och psykoterapeut.

På vilka grunder har beslut om behörighetsåtgärder meddelats?

Prövotid

Beslut om prövotid kan enligt PSL fattas på någon av följande grunder¹⁴.

- Grund 1 oskicklighet vid yrkesutövningen som kan befaras påverka patientsäkerheten
- Grund 2 brott som begåtts i eller i samband med yrkesutövningen som är ägnat att påverka förtroendet för yrkesutövaren
- Grund 3 yrkesutövaren har uppsåtligen eller av oaktsamhet brutit mot någon föreskrift av väsentlig betydelse för patientsäkerheten
- Grund 4 på grund av andra omständigheter kan befaras vara olämplig
- Grund 5 sjukdom eller någon annan liknande omständighet som innebär att det kan befaras att yrkesutövaren inte kommer att kunna utöva yrket tillfredsställande

På vilka grunder beslut om prövotid har fattats framgår av tabell 9.

Tabell 9 Grunder för beslut om prövotid

Grund	2023	2024	2025
Grund 1	23	28	34
Grund 2	25	18	23
Grund 3	13	24	23
Grund 4	5	8	10
Grund 5	39	55	50
Övrigt	2	2 ¹⁵	1 ¹⁶
Totalt antal grunder per år ¹⁷	107	135	141

¹⁴ Prövotid kan undantagsvis även beslutas som alternativ till annat ingripande, 8 kap. 4 § andra stycket PSL.

¹⁵ I två beslut har det bedömts föreligga särskilda skäl att underlåta återkallelse och i stället besluta om ny prövotid.

¹⁶ I ett beslut har det bedömts föreligga särskilda skäl att underlåta återkallelse och i stället besluta om ny prövotid.

¹⁷ Ett beslut kan ha flera grunder, därför är antalet grunder fler än antalet beslut om prövotid.

Återkallelse av legitimation

Återkallelse av legitimation enligt PSL kan ske på följande grunder:

- Grund 1 grov oskicklighet
- Grund 2 allvarlig brottslighet i eller utanför yrkesutövningen som är ägnad att påverka förtroendet för yrkesutövaren
- Grund 3 på annat sätt har visat sig uppenbart olämplig att utöva yrket
- Grund 4 sjukdom eller liknande omständighet
- Grund 5 under pågående provotid på nytt visat sig olämplig att utöva sitt yrke
- Grund 6 underlåtenhet att följa beslutad provotidsplan
- Grund 7 egen begäran om återkallelse
- Grund 8 yrkesutövaren som förelagts att låta sig läkarundersökas har inte följt föreläggandet

Tabell 10 Grunder för beslut om återkallelse

Grund	2023	2024	2025
Grund 1	17	22	15
Grund 2	13	25	26
Grund 3	13	27	25
Grund 4	9	7	12
Grund 5	1	2	-
Grund 6	32	31	33
Grund 7	42	34	34
Grund 8	-	-	-
Totalt ¹⁸	127	148	145

Av de redovisade siffrorna framgår att de vanligaste grunderna för återkallelse av en legitimation år 2025 är grund 7, dvs. på egen begäran, grund 6, dvs. underlåtenhet att följa beslutad provotidsplan följt av grund 2, dvs. allvarlig brottslighet.

¹⁸ Beslut kan ha flera grunder, därför är antalet grunder fler än antalet återkallade legitimationer.

Övrigt

Underrättelser via IMI

Enligt 9 kap. 18 § PSL är HSAN skyldig att skicka underrättelser via Informationssystemet för den inre marknaden (IMI). Om HSAN eller en allmän förvaltningsdomstol beslutar om återkallelse av legitimation, prøvotid eller om indragning eller begränsning av förskrivningsrätt, ska HSAN besluta att underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och i Schweiz om beslutet eller domen. Myndigheterna ska underrättas senast tre dagar efter den dag då beslutet eller domen har meddelats. Om detta beslut eller denna dom senare upphör att gälla, ska ansvarsnämnden utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom EES och i Schweiz.

Det totala antalet underrättelser framgår av tabell 11.

Tabell 11 Underrättelser via IMI 2025

År	Antal ärenden
2023	271
2024	285
2025	268

Ärendebalans

Vid årets ingång uppgick antalet ärenden i balans till 189. Vid årets utgång uppgick motsvarande siffra till 185, se tabell 12.

Tabell 12 Ärendebalans per den 31 december 2025

År 2025	Antal ärenden
Ingående balans	189
Inkomna ärenden	314
Avgjorda ärenden	318
Utgående balans	185

Remisser

HSAN har besvarat två remisser under året.

Sammanträden

HSAN har under år 2025 genomfört 11 sammanträden.

Beslut om verksamhetsredogörelse för kalenderåret 2025

Beslut om verksamhetsredogörelse för kalenderåret 2025 (dnr 21.2–4915/2026)
har den 29 januari 2026 fattats av HSAN i följande sammansättning.

f.d. justitierådet Eskil Nord, ordförande
handläggaren Lena Karlsson
förbundsombudsmannen Liselotte Petersson
leg. sjuksköterskan Annika Wåhlin
spec. i allmänmedicin Marie Cederholm
f.d. riksdagsledamoten Ann-Christin Ahlberg
vice gruppledaren i Region Stockholm Britt-Marie Canhasi
f.d. riksdagsledamoten Katarina Brännström
f.d. riksdagsledamoten Maria Strömkvist

Eskil Nord